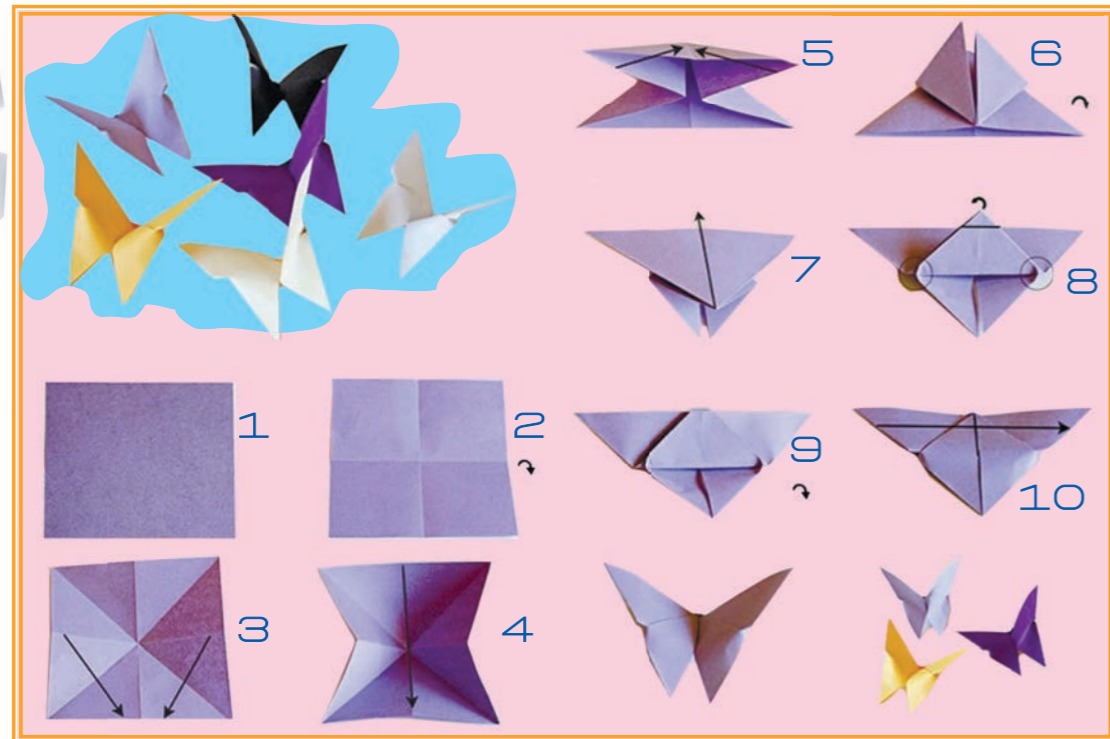

СТВОРИ СВОГО МЕТЕЛИКА

Ти не чарівник, але дещо тобі до снаги. Намалюй метеликів олівцями, фарбами, фломастерами. Метелики-витинанки з паперу, стрічок, кольорових скелець, бісеру – чудові прикраси твоєї домівки і теплий спогад про літо.

ВІДГАДАЙ МЕТЕЛИКА

 ОН	 ЛЬ
 ІЯ	 Ф=М Р=Х

Автор газети: **Сосунова Олена Дмитрівна**,
 учитель початкових класів
 Маріупольського НВК „Ліцей-школа № 14” Маріупольської
 міської ради Донецької області,
 лауреат ІІІ Всеукраїнського Інтернет-конкурсу
 „УЧИТЕЛЬ РОКУ-2018” за версією науково-популярного
 природничого журналу „КОЛОСОК”

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:
 Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
 e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
 Наталія Олійник.
 Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 28.03.18,
 формат 60x84/8.
 Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
 Адреса редакції: 79038, м. Львів,
 а/с 9838. Надруковано в друкарні
 ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ”.

ВІДПОВІДІ: „Адмірал”: червоно-руді погоси на чорних крилах схожі на адміральські лампаси; „Відгадай метелика”: пиліон, міль, сатурнія, махаон.

Юний орнітолог

(твое ім'я та прізвище)

№12/2018
 КВІТЕНЬ

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

ЛІТАЮЧІ КВІТИ

Комахи – одні з перших живих істот, які з'явилися на Землі. Учені налічують майже 170 000 видів метеликів, понад 8 000 з них поширені в Україні. Найгарнішими, без сумніву, є денні метелики. А чи знаєш ти, що більшість метеликів – нічні? Вони літають у сутінках і темряві. Тіло нічного метелика вкрите ворсинками, що утримують тепло.

Кольори та узори на крилах метеликів залежать від накладання лусочок, на яких вирає світло. Деякі метелики мають маскувальне забарвлення, інші, навпаки, попереджають: „Не чіпай, ми – отруйні!”

Денні метелики мають вусики з потовщеннями на кінцях. На голові у них є довга м'яка трубочка-хоботок, якою комашка висмоктує нектар. А коли метелик поїв, хоботок скручується, наче пружинка.

ДОВІДНИЧОК РОЗУМНИКА
 Життєвий цикл комах відбувається з метаморфозом (перетворенням):
 1 – яйце, 2 – личинка, 3 – лялечка, 4 – імаго.

ЗАГАДКИ
 Не пташка, а з крилами.
 (Метелик)
 Вранці повзає,
 Опівдні нерухома,
 а ввечері – літає!
 (Імаго)
 (Статті розвивають метеликів)

ВІДГАДАЙ НАЗВИ МЕТЕЛИКІВ

1. Впізнай жовтянку, чорнушку, синявця, червонця, перламутрівку, білана.

2. Цей метелик - адмірал! Поміркуй, чому його так назвали.

ВІКТОРИНА

1. Як називається наука про метеликів?
2. Аполлон, монарх, подалірій, аврора, атлас – так Карл Лінней назвав цих метеликів, бо вважав, що вони такі ж яскраві і гарні, як...
3. Найбільшого нічного метелика у світі *Attacus atlas* часто плутають із пташкою. Який у нього розмах крил?
4. Скільки часу живе більшість метеликів? А скільки живе монарх?
5. Скільки яєць відкладає за своє коротке життя самка метелика?
6. Не всі метелики – красені. Де живуть непоказні метелики з тьмяними, блідими, майже прозорими, наче скляними, крильцями?
7. Від яких захворювань у Стокгольмі пацієнтів лікують в оранжереях з квітами та метеликами?

ВІПОВІДЬ. 1. Лепідоптерологія. 2. мифологічні боги та герої. 3. Понад 25 см. 4. Більшість метеликів живе декілька днів, а монарх – до півроку. 5. Понад 1000. 6. За полівним колом. Справжнім іменим є декілька видів метеликів, що живуть на канадських островах Королівства Едвін. 7. Від паразитичної системи.

ЦЕ ЦІКАВО!

- Метелики пробують їжу лапками.
- Метелик монарх може пролетіти 1 000 км без зупинки.
- Життєвий цикл деяких метеликів триває 2 роки.
- Деякі метелики можуть розвивати швидкість до 50 км/год.
- Є метелики, які прикидаються мертвими, зустрівши хижака.
- Метелики розрізняють червоний, зелений і жовтий кольори.
- Метелики не сплять.
- Метелики не такі миролюбні, як здається на перший погляд: вони гуртом відвойовують сонячні ділянки землі.

БЕРЕЖІТЬ НАС!

ДО ЧЕРВОНОЇ КНИГИ УКРАЇНИ ЗАНЕСЕНО 59 ВИДІВ МЕТЕЛИКІВ. ВОНИ ЗНИКАЮТЬ ЧЕРЕЗ НАДМІРНЕ ВИПАСАННЯ ХУДОБИ, ЗАСТОСУВАННЯ ОТРУТОХІМІКАТІВ, ВИКОШУВАННЯ І ВИПАЛЮВАННЯ ТРАВ, ЗНИЩЕННЯ ДИКИХ ПЛОДОВИХ ДЕРЕВ ТА ЧАГАРНИКІВ, ВИРУБУВАННЯ ЛІСІВ.

ЧОМУ ВОНИ ТАК НАЗИВАЮТЬСЯ?

Назви багатьох метеликів пов'язані з рослинами. Це тому, що личинки (гусінь) цих метеликів живуть на плодкових деревах, ягідних чагарниках, овочевих і хвойних культурах. Дорослі метелики відкладають яйця на листки, а їхні личинки живляться цими листками. Згадай за назвою, куди відкладають яйця метелики та що їдять їхні личинки (гусінь):

- білан капустяний,
- білан ріповий,
- бражник олеандровий,
- бражник тополевий,
- бражник липовий,
- бражник бузковий,
- бражник молочайний,
- листокрутка виноградна,
- листокрутка вишнева,
- шовкопряд шовковичний.
- п'ядун агрусовий,
- п'ядун березовий,
- міль картопляна,
- міль цибулева,
- совка сіра зернова.
- совка соснова,
- бараниця грушева,
- плоджерка яблунева,
- вогнівка інжирна,

КОРИСТЬ ЧИ ШКОДА?

Метелики – своєрідна прикраса квітучого саду. Їхня основна їжа – це нектар, який вони отримують з рослин. Перелітаючи з квітки на квітку, метелики на лапках переносять пилок і запилюють рослини. Вони займають друге місце серед запилювачів після бджіл і шершнів.

Личинки метеликів – чудовий корм для птахів, які приносять користь присадибному господарству. Водночас гусінь поїдає листя, квіти і навіть плоди рослини. Небезпечними для рослин є такі види метеликів: совки, капустяний білан, непарний і сосновий шовкопряди, золотуги. У саду найбільшої шкоди плодам приносить яблунева плоджерка. Вона проникає всередину яблука і з'їдає його м'якоть та насіння.

